

ETHDIARI

Numerò 92
Dimèrcles 28 d'abriu 1999

HUELHETON

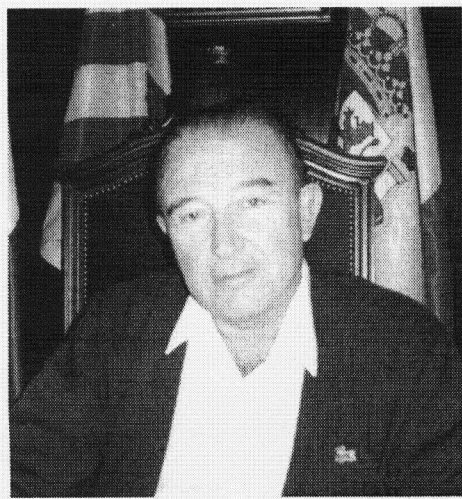
DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

ETH PLENARI DER AJUNTAMENT DE VIELHA ENTÀ PREMIAR E CASTIGAR ES AMICS E ENEMICS DE PEPITO

Per prumèr còp era oposicion a era sensacion que se pòt ganhar un pos tamb eth baile Calbetó. Prumèr *rifi-rafe* entre Pepito e Juanito.

Toti sabetz que viuem un clima electorau, maugrat que Pepito pòrte dotze ans de campanha permanenta, e maugrat qu'improvize molt, com qu'a ua enòrma intuïcion de suberviuença, quan convòque eth Plen der Ajuntament ac hè tamb clars continguts d'afavori-se personaument coma contribuent e coma politic.

D'entrada auem d'analizar eth temps de convocatòria d'aguest plenari, prumèr, a dus dies dera crisi deth nau acòrd de Pepito tamb Aznar; segon, mentre se produís era estienuda deth descontentament laguens deth PP e laguens des d'Union Democratica Aranesa. E eth tresau element qu'ei era aparicion dera naua seccion aranesa d'Unió Democràtica de Catalunya liderada per Amparo Serrano.

Er orde deth dia

Nosati mos auem hèt resson der orde deth dia d'aguest plenari, en tot publicà-lo intègrament. Mès quan eth legedor lo consulte ac pòt hèr de moltes manèras, ua vedent ce que i a darrèr de cada anonciat e en tot demanà-se perque s'a includit aguest punt e non un aute e, anant mès luenh, perque precisament ara calie introdui'c lèu tot. Simplement perque lèu cada punt a repercussion dirècta e/o indirècta tamb quauque còsso der Ajuntament. Simplement çò que hè Pepito qu'ei montar un plenari tamb tèmes e qüestions qu'an ben agarradi o ben estacadi a familhes, clans o còssos. Sonque cau qu'ac guardam.

Contiengudi de punt qu'involucren politics

Deisharam es punts de tramit e mos centram en dus punts importantis. Aumens i auie dus punts que tocuen dirèctament, d'un costat a gent deth PP, com eth punt 8 que ditz literaument:

"Adjudicacion definitiua des parçèlles 25.b 1 deth Plan Parciau Mijaran e RC deth P. P. Eth Solan", a on ena prumèra i ère involucrat Javier Cardona deth PP; e Pepito, maugrat eth deute tamb Cardona perque aguest "a carat e hè eth mòrt" en tota era operacion dera naua coalicion Union Popular, se vedec obligat a retirar eth punt perque non auie era majoria absoluta de besonh entà passar eth punt.

Era tactica de Pepito ei intelligent; se ve que perderà un punt, lo retire. E alavetz eth ja quede satisfèt e justificat deuant eth ciutadan afectat, perque eth tèma ja l'a presentat e se non ges -com aguest cas- non ei pas eth sòn problèma.

Aciu que cau demanà-se perque non i auiec eth quòrum de besonh; e, sabetz perqué? Perque mancaue un regidor deth PP, eth senhor Caubet, -Tònho-. Perqué non venguec Tònho se perjudicaue a membres deth PP? Donques perque ei molest pera **operacion PP-Pepito** e dempús de pensà'c un shinhau e sarrat per membres dera oposicion as quau deu favors, les i tornèc, non anant-i e, de rebot, perjudicant ar entorn de Cardona.

Ei clar qu'eth senhor Caubet ara diderà qu'açò non ei pas vertat, e ac volerà demostrar venguent tath pròplèu plen, evidentament -digue çò que digue- dempús d'alçonar a Pepito, Cardona e d'auer tornat favors ara oposicion.

Era jugada de Pepito tamb era familia Serrano

En numerò tretze der orde deth dia s'anunciaue: "Aprobacion iniciu deth Plan Especial num. 5". Segurament, tath legedor açò non vò dider arren, pr'amor que vò dider qu'era familia Serrano a un terren, ar aute costat dera carretèra deuant eth camp de fòtbol de Vielha, en quau vòlen bastir un otèl, e açò implique aprovar un plan especial. Enquiad aciú tot normau. Mès tot se complique perque istoricament era familia auie hèt ua particion deth terren, que maugrat qu'ei refendada peth notari e eth registrador dera epòca, ei dehòra dera lei e carrege possibles sancions.

Vediblement, resulte insolit com istoricament s'auie arribat tad aguesta escadença, e encara mès insolit ei com, sense podè-se hèr era segregacion de parçèlles, toti auien signat e er Ajuntament carat. Mès çò qu'ara mos interèsse a nosati ei com er actuau alcalde utilize aguesta demanda dera familia Serrano entà hèr politica personau. Er objectiu ei auer carada e bloquejada ara exsindica.

Amparo Serrano en laberint

Ei clar qu'era Amparo Serrano se deu ara familia; mès çò que tanben ei clar ei que se vò seguir existint en politica s'a de botjar coerentament, perque senon acabarà definitiuament o com un cadavre politic o com era *minyona* des convergents.

D'entrada non s'enten perque contunhèc en Plen der Ajuntament hènt costat ar equip de govèrn, ar equip de Pepito, eth madeish que l'a acornerat, que la desautorize e que hec ua coalicion ara sua esquia, en tot obligà-la a marchar d'Union Democratica Aranesa e en tot crear era seccion locau dera Unió Democràtica de Catalunya.

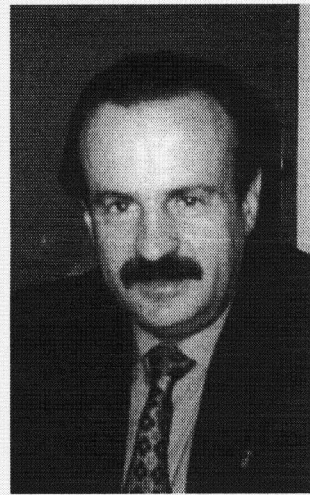
Dempús de tot aguest camin -o calvari personau- recorrut pera senhora Serrano, contunhar en equip de govèrn de Pepito ei ua incoerència e acabe siguent ua trufandisa tàs ciutadans de Vielha. Aguest sadomasoquisme rurau: Pepito degrade ara familia -perque eth degreuge qu'ei tà tota era familia Serrano- e dempús, coma se non auesse passat arren, contunhen governant en Vielha amassa, ei incredible. Se non ei que calgue *tragar* e auer paciència entà arténher en Plenari -tamb es vòts de Pepito e deth PP- qüestions qu'interèssen prohondament ara familia; aguest còp aguest plan parciau, e en pròplèu plenari tèmes economics relacionadi tamb es terrenes deth madeish camp de fòtbol.

Encara se poderie analizar tamb mès prohonditat e veir qu'un còp mès s'aprovèc

emprincipiar eth Plan Parciau num. 5 e que carregarà sancions tara familia Serrano, aguestes son discrecionaus der alcalde e er impòrt 'petit', tanben pòden acabar siguent mès nautes s'era sancion ven deth Departament d'Ordenacion Territorial dera Generalitat. Dit en clau politica, açò se decidirà, o en terren Pepito o en terren convergent. Dempús d'escotar ath president Pujol enes Bòrges Blanques en tot hèr ua crida dirècta

a Amparo Serrano entà qu'ara -sense Pepito- hèsque coalicion tamb es convergents, calerà veir com s'ac trabalhe era exsindica. Maugrat qu'es males veus diden qu'es paraules de Pujol èren mès tà José Luis Boya que non entà Serrano. Perque ara er autentic problèma de coalicion son es convergents, as quaus se les a arturat eth relòtge, e encara vòlen passar factura pera mocion de censura tà Pilar Busquets.

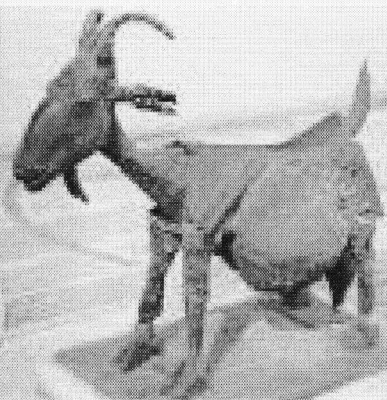

Amparo ei en laberint dera familia, es negòcis, es principis, Duran... e encara en equip de govèrn de Pepito. Ara entà acabar e entà acabar d'esbocinar era imatge de tota **ua exsindica intègra**, sonque li manque èster era *minyona* de Barrera e de J.L. Boya. Ne s'ac merite era, n'Aran se pòt *patejar* eth potenciau nacionau de çò que represente auer ua exsindica tamb plies facultats entà hèr politica e país.

Era oposicion

En plenari era oposicion auie dues veus: eth còsso Riu, d'Unitat d'Aran e eth còsso Perdices, de Convergència. Juanito Riu sagèc tamb exit era *estocada* cuerta e eth 'còs a còs' tamb Pepito, mès ja vedent-se alcaldable e coneishent es enquestes anèc desvolopant tot un discors de filigrana florentina; dit d'un aute biais, li "cantaue es quaranta" a Pepito maugrat que, en tot seguir un **estil de politic de govèrn** dèc vòts positius en qüestions com es des Serrano. Era obsession d'Unitat ei que Pepito non dèishe er Ajuntament estacat de mans e pès en tèmes economics e tamb tèmes 'delicadi' non resolvidi. E ath delà, per çò que vederem, son disposadi a hèr costat a totes aqueres prepaustes, qu'a despriet que venguen istoricament d'errors e de processis vitaus, repercutissen positiuament enes veus. S'estimen mès afavorir es ciutadans e apraiar situacions illegaus que bloquejar solucions; apèllen as principis e portar es problèmas en un cu de sac.

ERA BLAGADERA D'ARAN

...tamb perdon

Còste explicar eth plenari com ua cronica de societat e sustot hè-ne remoquet, perque es nòsti còssos van d'umils e diden que sonque saben de horats e lumenèrs; mès era vertat qu'ei ua auta, perque aguest còp tot anaue de nauta politica e de provocar *rifi-rafes* de cara ara galeria perque èm en epòca electorau.

Se demoraue tamb impaciència **ara reina dera Feria d'Abril**, ei a dider, a Amparo, que tamb era excusa deth desengust de Pepito s'a 'tirat' ues vacances per *soleares*. Era exsindica, coma tostemp, desparesish quan mès se l'a de besonh. E tamb cara de circumstàncies, bohant com aqueri qu'arriben tard e en darrèr tram se meten a córrer entà inspirar compassion, ei çò de madeish que hec era 'mainada' des Serrano. Auie bon color de cara, producte deth temps andalós e no pas dera Rubinstein. Es mans se li moiguien en tot hèr *faroles d'abriu* mentre sarraue tamb fòrça eth bilhetèr, non siguesse que tamb eth personau tamb eth quau s'a relacionat enquia ara, li volèssen es sòs.

I auie gent ena sala, fòrça deth PP - aguesti entà *arropar* ath nau cap. Toti èrem emparadi pes municipaus d'uniforme e eth que non ne pòrte, que se molestaue perque era premsa *canalhesca* li de-

sordenàuem es sèti deth public dera sala. Ara ja coneishem un nau trabalh tath personatge, ath delà de chofèr der **alcalde-prejubilat**, qu'ei hèr quarrar e 'manar' sus es praubetes cagires municipaus. Es dera tribu de Pepito non estauen tà hèr trufaries; inclús **Salgueiro**, qu'anarà de tresau ena lista de Pepito ère desco-neishut, carat e gris. Eth **parisin** de camisa de quarradi enòrmes, e qu'anarà de quatau ena lista, se moiguiè susvelhant; inclús un còp, per edart, siguec amable e quan acabèc eth Plen, enquia sagèc que Pepito hesse ua ròda de premsa; mès tant eth sòn cap com eth **lobby dur** dera premsa foncionariu passèren olimpica-ment dera sua iniciatiua.

Tamb un "cierra la puerta Gil" comencèc era session. Era secretària seguie passant lista des assistenti oficiaus. Eth deth sùper hège veir que se humauè un puro. En dusau punt der orde deth dia, Pepito ja vedec qu'en aquera session era oposicion li volie 'hèr eth lhèt', perque auie dificultats en punts qu'eth creiguie exclusivament de tramit.

Riu practicaue eth còp tath hitge de Pepito en tot que **Pau**, eth gran-compdable, hège de *co-starring*. Ja auien arribat en quatau punt e Pepito encara non auie ne guardat a Amparo, mès se tirèc un capo-

te e se planhèc deth pòc sentit der umor de toti en tot referi-se as *farolillos* dera Feria d'Abril. Segur que **Freud** n'auesse hèt ua teoria titolada, per exemple: **Malaconsciència d'un prejubilat eliminador de colaboradores de tota era vida, auent ua eslingada verbau**

que delate pensaments pervèrsi.

Non ei enquiath punt numerò dètz, dempús de hè-se un embolh tamb eth POP, eth DOC e eth DOCE, qu'eth baile guarde tath cant d'Amparo e entà discotir eth numerò tretze der orde deth dia qu'er alcalde li ditz tamb ganes: "Tendrás de salir un momento".

Siguec en tèma de VIGESA qu'eth *tàndem òme-deth-súper-e-cap-de-Corrèus* se trinquèc en tot votar cadun peth sòn costat. Pepito, ocurrent, metec en evidència era sintonia **Juanito-Quique** e se trobèc com un fulminant boomerang era sua coindidència **Javier-Pepito**.

Per cèrt, Cardona ère de còs present; tant silenciós e perdut ère que **"neguri"**, deth public estant, l'ahiscaue entà que

parlèsse; e li didec: "Va Javier, di algo. Que se vea que somos un partido y que nadie se nos ha tragado".

Javier ne cas. Inclús pendent un parelh de punts dera amassada despareshech, deuant dera exasperacion de Pepito perque non li quarrauen es vòts.

Eth resumit der eveniment lo dèc eth mèstre de cerimònies, que non i a cap de dobtè qu'ei eth gran Pepito, quan li didie ath cap dera oposicion tamb lenguatge passòta: "Avui estàs dolent tio". E ei qu'er **amo der Ajuntament** se trobaue ena sua saussa.

COLLABORACIONS PERSONAUS

VISITA A ANTICHAN

Dissabte, 24 d'abriu, un corropet d'aranesi, gràcies a Ma José Rufaste que pera sua amistat tamb eth baile d'Antichan mos aufrie u e s 'invitaciones', p o g u é r e m assistir ar o m e n a t g e q u ' a g u e s t p ò b l e d i s p e n s a u e a t h s ò n c o m p a t r i ò t a M r . A b b é D u m a i l

pera sua òbra portada a tèrme, *Les Eglises du Diocèse de Comminges*, òbra importanta a ben documentada sus totes es glèises e capèles dedicades ara Verge Maria. Includís un capítol as dera Val d'Aran. Ei un libre de 430 planes, tamb fòrça fotografies. Admirabla era capacitat de trabalh der Abbé Dumail as sòns 85 ans qu'eth sòn fisic non amague, mès era sua experiència e estudi a hèt possible aguesta publicacion.

Ena façada dera *mairie*, ua vielha e re-torçada glicina a arribat enquiath tet e tamb aqueth brancatge decadent s'a recubèrt de bères flors. Jo pensaua qu'es ans non son impediment s'era saba non vielhís; aqui que vedia jo era tenacitat der autor Abbé Dumail.

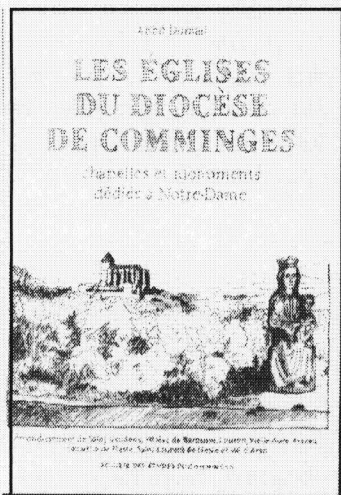
As aranesi mos aueren en compde enes parlaments e arregrairen era nòsta presència; mos convidèren a participar en un aperitiu qu'engorjaue de vei-lo pera sua cuedada e originau presentacion ath delà deth sòn gust refinat; felicitacions donc as artesanes que sigueren es senhores d'Antichan.

Non pogui acabar sense parlar deth pòble e eth sòn entorn. Era natura les ei favorable; ei visible per toti es parçans er esclat dera primavera; sonque pujar un shinhau de camin deth còth d'Ares i a un mirador e te trapes tamb un entorn plan gratificant; era planherada que i a ath dejós ei çò de mès 'bucolic' tamb es arbes d'aguesti verds trendi que sonque se perceben quan i posse era huela naua e çò que mès me frape qu'ei es prats e tèrres ben trabalhadi, ne rominguères ne segalhs, sonque tot perfectè: era natura ordenada pera man der

òme.

Açò me tornèc a hèr córrer eth pensament entà darrèr, quan aciu per pòc que t'enautiguesses tanben i auie un orde enes prats e enes tèrres que malerosament de Marcatosa enquia Pujòlo a desapareishut. Aciu qu'auem cultivat cases e mès cases e encara parlen de bastí-ne a centenats. En nòste país non compde entad arren era qualitat, sonque era quantitat, sòs e mès sòs. Domatge generacions futures, non traparatz sonque ciment. Tornè entà Antichan entà didé-li ath sòn baile Mr. Dumail (non ei parent deth caperan) que regís un polit pòble, que n'ei en toti es detalhs, e didé-li ath pòble qu'a un bon baile.

Pepita Caubet

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companyans.

e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.

Equip comerciau: Ramon Aguiló i Teixidor.

Impressiò: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI en Vielha. Tirada: 1000 exemplars.

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Europa des Pirineus (Val d'Aran)
Carrer Doctor Manel Vidal
llocau num. 5
(Darrèr edifici) / Alb cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail: vivenciaranesa@ctv.es